

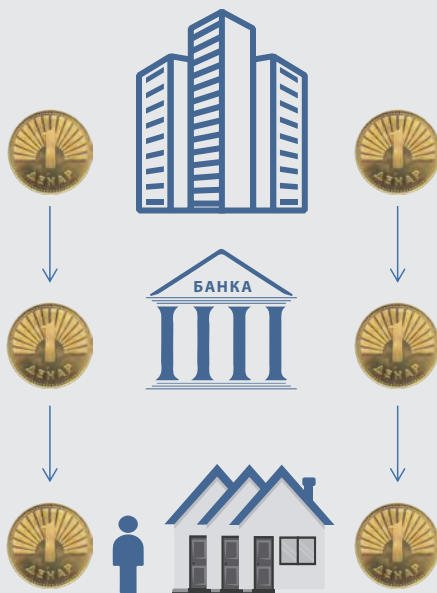

**ЗАПОЗНАЈТЕ ЈА
НАРОДНАТА БАНКА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

Народната банка на Република
Северна Македонија е ЦЕНТРАЛНА
БАНКА во нашата земја.

Народната банка е НЕЗАВИСНА
при постигнувањето на целите и
задачите коишто се утврдени со
Законот за Народната банка.

- Централната банка според своите функции се разликува од деловните банки.
- Централната банка има посебни функции коишто се пропишани со закон.
- Централната банка со своите инструменти и мерки делува кон деловните банки во земјата, а деловните банки се во директен контакт со приватниот сектор – населението и фирмите.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... централнобанкарските активности на територијата на нашата земја датираат од 1946 година.

Основна цел на Народната банка
е постигнување и одржување на
ЦЕНОВНАТА СТАБИЛНОСТ
во земјава.

Народната банка се грижи за ценовната стабилност преку одржување на инфлацијата на разумно ниво и без многу флукуации. Стапката на инфлација ги одразува промените на општото ниво на цените во економијата. Висока инфлација значи висок раст на цените во економијата (и обратно), што директно се одразува врз условите за живеење. Инфлацијата е и значаен фактор за инвестициите, односно амбиентот што се одликува со ценовна стабилност е најповолен за поттикнување на инвестициите и економскиот раст.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... во периодот од 1996 до 2018 година просечната стапка на инфлација изнесува околу 2%.

Како друга цел на Народната банка, подредена на основната цел, е одржувањето на ФИНАНСИСКАТА СТАБИЛНОСТ.

Народната банка регулира, издава дозволи и врши СУПЕРВИЗИЈА на банки, штедилници, друштва за издавање електронски пари и други финансиски институции (овластените менувачи, давателите на услуги брз трансфер на пари и нивните субагенти).

Народната банка е регулаторна институција за банкарскиот систем, што значи дека е надлежна за супервизија и надзор над работењето на деловните банки. Стабилниот банкарски систем е предуслов за стабилна и просперитетна економија. Банките се главните институции во финансискиот систем на нашата земја.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... на крајот на 2018 година банкарскиот систем во нашата земја го сочинуваат 15 деловни банки. Бројот на деловни единици на банките низ целата земја изнесува 420.

Народната банка ја утврдува и
ја спроведува МОНЕТАРНАТА
ПОЛИТИКА.

Монетарната политика се спроведува преку примена на расположливите монетарни инструменти. Монетарните инструменти имаат соодветно влијание врз банките, коишто, пак, натаму влијаат врз одлуките на приватниот сектор – фирмите и населението.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... основен инструмент на Народната банка се аукциите на благајничките записи, а нивната каматна стапка е основна стапка на Народната банка. Еднаш месечно, Народната банка одлучува за висината на основната каматна стапка на редовните месечни седници на Комитетот за оперативна монетарна политика.

Народната банка ја утврдува и ја спроведува ПОЛИТИКАТА НА ДЕВИЗЕН КУРС и учествува во определувањето на РЕЖИМОТ НА ДЕВИЗНИОТ КУРС.

Од 1995 година наваму се одржува стабилен девизен курс на денарот, најпрво во однос на германската марка, а по формирањето на еврозоната, во однос на еврото.

Во мала и отворена економија, каде што учеството на стоки од увоз е значително, особено од еврозоната којашто е наш најзначаен трговски партнер, стабилниот девизен курс има важна улога за стабилизацијата на ценовните очекувања и одржувањето на ценовната стабилност.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

Од април 1992 година до септември 1995 година се применуваше стратегијата за монетарно таргетирање.

Од октомври 1995 година наваму се применува стратегијата за таргетирање на номиналниот девизен курс до 2002 година во однос на германската марка – DM, а од 2002 година наваму во однос на еврото – €.

Народната банка има ексклузивно
право за печатење, издавање
и управување со КНИЖНИТЕ И
КОВАНИТЕ ПАРИ на нашата земја.

Денарот беше воведен со монетарното осамостојување, на 26 април 1992 година, како законско средство за плаќање во нашата земја.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... името на националната валута – денар потекнува од истоимената античка римска деноминација „денар“ (лат. denarius) којашто се употребувала на овие простori во минатото.

... првите полимерни пари коишто ги издаде Народната банка во апоенска вредност од 10 и 50 денари влегоа во оптек на 15 мај 2018 година.

Народната банка ги чува и
управува со **ДЕВИЗНИТЕ РЕЗЕРВИ**
на државата.

Народната банка управува со девизните резерви на земјата, водејќи сметка за одржување на ликвидноста на земјата во плаќањата кон странство.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... на крајот на 2003 година, официјалните девизни резерви изнесуваа 715 милиони евра, а на крајот на 2018 година изнесуваа 2.867 милиони евра.

Народната банка воспоставува,
развива, регистрира и врши
надзор над сигурноста,
стабилноста и ефикасноста
на СИСТЕМИТЕ ЗА ПЛАЌАЊЕ,
ПОРАМНУВАЊЕ И КЛИРИНГ.

Народната банка обезбедува дел од инфраструктурата за спроведување на плаќањата во нашата земја и има значајна надзорна улога во македонскиот платен систем. Платниот систем е како „крвоток“ на економијата, преку кој се обезбедува проток на паричните средства.

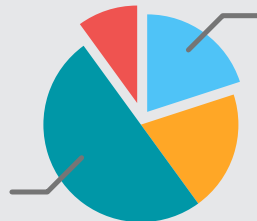
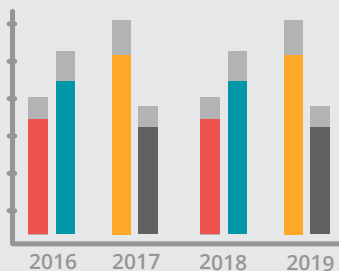
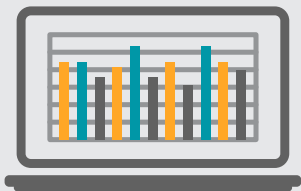
ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... Народната банка е оператор на интербанкарскиот платен систем преку кој се порамнуваат големите плаќања меѓу банките.

Народната банка прибира
и изготвува СТАТИСТИЧКИ
ПОДАТОЦИ заради извршување
на своите задачи согласно со
закон.

Народната банка е институција којашто е задолжена за прибирање и објавување податоци од областа на монетарната и екстерната статистика – податоци за: паричната маса, банкарските депозити и кредити, банкарските каматни стапки, платниот биланс, надворешниот долг и други.

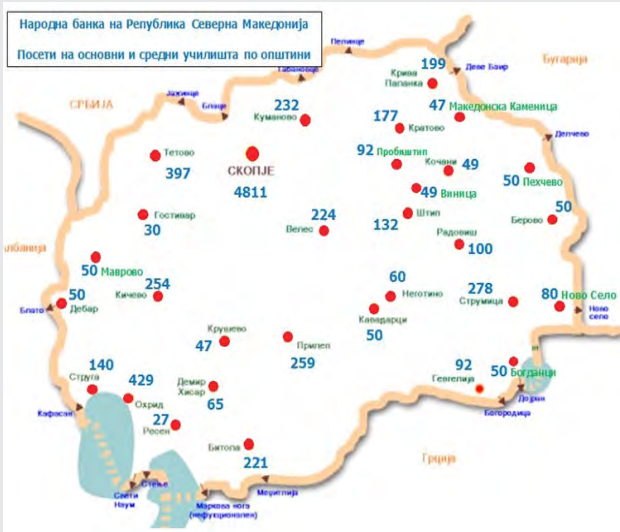
ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... статистичките податоци се објавуваат според однапред објавен календар, а за подетални информации во врска со објавените статистички податоци можете да се обратите на електронската адреса contact.statistika@nbrm.mk

Народната банка спроведува бројни активности во полето на финансиската едукација и финансиската инклузија.

Во периодот од 2013 до 2018 година, во рамките на активностите за финансиска едукација, Народната банка е посетена од околу 9.000 ученици од основните и средните училишта и студенти од факултетите од државата.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

...има посебна електронска адреса:

edukacija@nbrm.mk на која училиштата и факултетите можат да испратат барање за посета и предавање во Народната банка.

Во едукативните материјали на Народната банка се разработуваат повеќе аспекти од економската сфера: централната банка и нејзината улога и функции, клучните финансиски институции, економските поими, штедењето, финансиските производи, како и заштитата на корисниците на финансиските услуги.

Народната банка на својата интернет-страница во делот „Финансиска едукација“ има објавено бројни едукативни материјали за различни возрасни групи.

Музејот на Народната банка
располага со богата нумизматичка
збирка.

Почетоците на Музејот на Народната банка датираат од 1999 година. Во текот на своето постоење, нумизматичката збирка постојано беше збогатувана, па денес со околу 22.000 примероци, таа претставува најзначајна јавна нумизматичка збирка во државата.

Музејската поставка е отворена за јавноста секој работен ден од 9 до 15 часот. Електронска адреса за најавување посети: muzej@nbrm.mk.

Буквата М на византиските пари го означува бројот 40.

Оваа монета е претставена на нашите пари од 50 денари.

ДАЛИ ЗНАЕТЕ ДЕКА...

... токму оваа монета се користи како лого на Народната банка.

Вие и Народната банка...

Народната банка доделува Годишна награда за млад истражувач за најдобар истражувачки труд од областа на макроекономијата и банкарските системи. Повеќе информации на:

www.nbrm.mk > **За Народната банка** > **Годишна награда**

Народната банка на квартална основа одржува редовни средби на Клубот на истражувачите, на кои се презентираат истражувачки трудови. Клубот е отворен и за надворешни лица. Повеќе информации на:

www.nbrm.mk > **Клуб на истражувачи**

Народната банка има објавено повеќе материјали од различни областа на своето работење. Повеќе информации на:

www.nbrm.mk > **Публикации** > **Истражување**

Народната банка, заедно со другите финансиски регулаторни институции, редовно објавува конкурс за ликовни и литературни дела за учениците од основното и средното образование по повод Светскиот ден на штедењето – 31 октомври. Повеќе информации на:

www.nbrm.mk > **Финансиска едукација** > **Конкурси**

Народната банка има Библиотека и Архив. Библиотеката располага со богат библиотечен фонд од областа на економијата. Електронска адреса: **biblioteka@nbrm.mk**. Архивот располага со дигитализиран архивски материјал со историско значење за централнобанкарското работење на територија на нашата држава. Електронска адреса: **arhiv@nbrm.mk**

За сите прашања од работењето, можете да се обратите на: **info@nbrm.mk**

Следете го работењето на Народната банка на интернет-страницата **www.nbrm.mk** и на социјалните мрежи:

Издавач: НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Уредници на публикација: Анета Крстевска и Кристина Павлеска
Текст: Анета Крстевска, Кристина Павлеска и Оливера Пановска
Илустрации и дизајн: Кристина Павлеска, Оливера Пановска и Леудита Муса
Соработници: Јовица Митиќ и Иван Антоновски
Лектура: Бисера Павлеска-Георгиевска
Графичка обработка и печат: Винсент графика – Скопје
Тираж: 1000 примероци

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

336.711(497.7)

КРСТЕВСКА, Анета

Запознајте ја Народната банка на Република Северна Македонија / [текст Анета Крстевска, Кристина Павлеска и Оливера Пановска ; илустрации Кристина Павлеска, Оливера Пановска и Леудита Муса ; соработници Јовица Митиќ и Иван Антоновски]. - Скопје : Народна банка на Република Северна Македонија, 2019. - 28 стр. ; 15x15 см

ISBN 978-9989-107-45-0

1. Павлеска, Кристина [автор] [илустратор] 2. Пановска, Оливера [автор] [илустратор]

а) Народна банка на Република Северна Македонија - Цели и задачи COBISS.MK-ID 110635530

Copyright: © 2019 Сите права на публикацијата ги има Народната банка на Република Северна Македонија.

Копирање и умножување на овој материјал не е дозволено.

За користење на податоците од оваа публикација е потребно да се цитира изворот.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Бул. „Кузман Јосифовски-Питу“ бр. 1, 1000 Скопје

Телефон: (02) 3108 108

<http://www.nbrm.mk>